

rådene er å kartlegge bransjene for å lette sosialiseringen, er det enda større grunn til å vise tilbakeholdenhet og passivitet.

Hvis hensikten med disse bransjeråd derimot er å stimulere produktiviteten, kan vi anviser Regjeringen langt mere effektive metoder. Skattene bør reduseres og overprisavskrivninger tillates for å gjøre bransjene konkurransedyktige. Videre bør

oppheves enhver priskontroll for å oppnå helt uunnværlige indikasjoner på hva som er lønnsom og ikke-lønnsom produksjon.

Ved å velge disse veier vil man i tillegg spare megen bortkastet tid og arbeide for bransjene. På toppen ville man spare penger på å trykke publikasjoner og tilrådinger som neppe er verd det papir de er trykt på.

Realisasjon

Prisene stiger på nesten alt,
men prisen på kolonier er falt.

Ruben.

at farmand

1954

Tyskere til Norge

Som de fleste andre nordmenn ervedet vi under krigen en viss allergi mot tysk tale og tyske mennesker. Fremdeles rykker det i oss når vi hører tysk tale på gaten, og særlig når vi hører tyskere beklage seg over norske restauranter og norsk stell.

Med all respekt for hard tysk valuta ville vi gjerne tyske turister skulle vise den takt å holde seg borte, — iallfall ennu noen år. Som vi har gitt billedlig uttrykk for (se *Farmand* 10/4), reagerer vi også over tyske annonser som averterer med megen mat og hygge for å få utenlandske turister til Tyskland. Det var ikke megen mat og hygge for de utlendinger som satt i Belsen og andre konsentrasjonsleire for 9 år siden.

Tross denne litt kjølige innstilling kan vi ikke umiddelbart slutte oss til protestene mot at tyske soldater, gift med norske piker, skal få komme tilbake til Norge. Saken er for det første at allergien mot tyskerne ikke er helt saklig. Hvem vet om de tyskerne som irriterer oss ved sin tale ikke var i den tyske motstandsbevegelse og hadde bomber bestemt for Hitler under hodeputen?

En av de tingene vi beskylder McCarthy for er at han putter alle i én sekk og vil ha fjernet, ikke bare kommunister, men folk som *har vært* kommunister og folk som bare har vært i berøring med kommunister. Vi fnysar over denne ensidighet og at alle skjæres over én kam. Men er det ikke det samme vi gjør når vi ikke vil ha tyskere inn i landet?

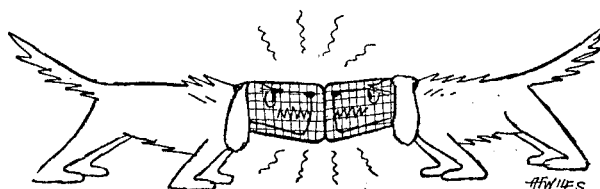
«Ja, men disse har jo åpenbart vært soldater og kjempet i Norge,» innvendes det. «Vi vet hvilken side de har stått på.» Ja, de har nok vært soldater i Norge, men de har iallfall vært så anstendige tyskere at de giftet seg med sine venninner. Det er vårt argument nr. 2.

Her nytter det ikke å være kynisk og si at «Det viser hvor dumme de er.» La oss som generell bakgrunn fastslå at de tyske soldater, iallfall i Norge, opptrådte meget skikkelig overfor norske kvinner. Man kan le av Hitlers rasevrøvl og hans skryt av blåøyde piker med nasjonal-

farvet hår, men det ville vært høyst urealistisk å benekte at Norge høstet stor fordel av tyskernes trang til Nordischheit og Arischheit som gjorde nordmennene til etnologiske idealer.

Jamen, pikene var jo tyskertøser. Vel, det var det uttrykket vi brukte og det er vel utvilsomt at det var mange prostituerte og profesjonelle piker, altså tøser, blant dem. Det er også helt på det rene at samtlige norske piker som giftet seg med tyskerne under krigen savnet ethvert nasjonalt instinkt.

Men her kommer det inn et moment (argument nr. 3) som vi synes det er rettferdig å trekke frem. Den som trakk det frem først for oss var en jødisk flyktning som endte sitt liv i gassovnen og som ikke kan beskyldes for overdrevne tyske sympatier. Han hadde tidligere vært stadsfysikus eller noe lignende i Berlin, hadde flyktet fra Hitler-regimet og var ansatt som kjemiker i en stor fabrikk i Bergen. Da vi sommeren 1940 uttalte vår indignasjon over norske piker som gikk sammen med tyske soldater fikk vi det overraskende svar at det var han ikke det minste forbauset over. Vi har fortalt historien før, og den vekker alltid irritasjon hos norske gutter, men i sannhetens interesse må den refereres engang til. Tross sin uvilje mot militærvesen og Hitler-soldater skjønte den tyske jøde godt at de norske pikene ble bedåret av Hitlers soldater, sa han. Mens norske gutter gjorde de norske piker sportsinteresserte og tvang dem til å bære sine ski selv, behandlet de

(— Fra Punch efter avtale.)

tyske soldatene pikene som piker. Ja ikke bare som piker, men som damer. De tyske soldater var høflige og respektfulle. De buste ikke brutalt på. De sendte blomster og konfektesker og fikk pikene til å føle seg både som kvinner og prinsesser.

I og med at slutten ble giftemål (og det er denslags tilfelle vi drøfter) kan man ikke si at dette var snedig eller brutal forførelse. Disse tyske soldatene har tatt konsekvensen av sin sikkert meget oppriktige kjærlighet til pikene, og pikene har vært oppriktig glad i guttene. Så dumme har pikene neppe vært at de ikke visste hva de kunne risikere ved å gifte seg med landets fiender. Allikevel gjorde de det.

Nu lengter da pikene hjem, og de tyske soldater er fremdeles naive og tror de er velkomne. Det er de ikke. De blir nok skuffet og de bør advares, men vi er kommet til det standpunkt at grunnlaget for avvisningen er svært tynt, medmindre man da altså inntar McCarthys synspunkt.

Da det dessuten er over-beskjeftigelse i Norge, kan de økonomiske betenkeligheter ikke være store. Det store mål for Regjeringen er jo dessuten å få opp produksjonen. Da tyskerne notorisk er dyktige og energiske

arbeidere kan de kanskje lære oss en ting eller to. Og har noen noe imot det?

Enhver vil formodentlig innrømme at dette er overbevisende argumenter for at tyskere med norske hustruer skal få lov å arbeide i Norge. Det verste er at vi ikke klarer å overbevise oss selv ved dem. Så pust rolig ut!

Vi har tenkt frem og tilbake på saken og synes våre argumenter er gode. Men allikevel. Forhenværende tyske soldater med norsk-fødte hustruer, det blir for meget. Og skal man mobilisere edelhet og humanitet, må man også tenke på de norske kvinner og menn som mistet sine kjære ved uløvlige henrettelser og mishandling i utrydningsleirene.

Det er opplagt at man ikke skal godta torturistene selv. Heller ikke kan vi for vår del godta dem som kjente til djevleskapen og ikke reagerte. Og vi har heller ikke megen respekt for dem som var for blinde til å se. Og pikene, — de valgte Tyskland, så de kan ikke klage over at de må bli i Tyskland.

Dette er en konklusjon i klar strid med premissene. Det er også en usaklig konklusjon, men våre følelser er ennå for sterkt engasjert til å trekke noen annen.

Rubens syn

Fritt etter Bjørnson.

Norske mann i hus og hytte,
hør det nye bud:
tyskeren skal du beskytte
samt han «norske» brud.
Alt hva fedrene har kjempet,
mødrene har grett,
har de herrer stille lempet
litt med borgerrett.

Ruben.

Arbeiderpartiet for fri handel?

På bakgrunn av de advarsler Arbeiderpartiets ledende planideologer tidligere var kommet med i tollunionsspørsmålet var det ganske uventet at Arbeiderpartifolkene i Det Nordiske Råd gikk inn for et felles marked, riktignok med visse reservasjoner. Det var også egnet til å vekke forbauselse at en rekke borgerlige medlemmer av Rådet gikk mot felles markeder.

Nå kan det innvendes at dette var det eneste logiske, fordi både Arbeiderpartipolitikerne og de borgerlige inderlig godt vet at i Norge er næringslivet handicappet i konkurransen gjennom de høye skatter og de elendige avskrivningsregler Norge har. Det er derfor svært så lett vint av Arbeiderpartiets politikere (og *Arbeiderbladet*) som ved sin politikk har gjort det norske næringsliv konkurransedyktig å håpe de borgerlige som var skeptisk vis-à-vis mulighetene for å gjennomføre et felles marked. De borgerlige har nemlig reelt sett rett.

Norge kommer til å føle den økte konkurranse tungt hvis man ikke først reviderer og legger om skattene og reduserer de andre byrder som hviler på det norske næringsliv.

Men prinsipielt og taktisk var det uklokt av de borgerlige å gå imot en utvidelse av markedene. Rent taktisk burde de innse at hvis Arbeiderpartipolitikerne virkelig tar konsekvensen av sitt standpunkt, må de gå med på en radikal omlegning av den økonomiske politikk.

Ekspedisjonssjef Knut Getz Wold sier det øyensynlig med ruese og beklagelse, men han har rett i at felles nordiske markeder vil bety at Norge må oppgi deler av det økonomiske utbyggingsprogrammet, hvilket etter vårt skjønn igjen må bety at den planøkonomiske politikk må oppgis. Hvis beslutningene i Det Nordiske Råd kan føre til det resultat har Rådet tross alt gjort sin store nytte.